

Гадзіна ўзаемадзеяння «З чаго пачынаецца Радзіма»

Г. І. Козел,

настаўнік пачатковых класаў вышэйшай катэгорыі

Падароскага ВПК дзіцячы сад–сярэдня школа

Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці.

Агульная характарыстыка ўзаемадзеяння (са слоўніка): Узаемадзеянне – гэта працэс непасрэднага ці апасродкаванага ўплыву аб'ектаў (суб'ектаў) адзін на аднаго, які спараджае узаемную абумоўленасць і сувязь, садзейнічае фарміраванню ў школьнікаў сістэмы адносін да свету.

Выхаваўчая работа школы не можа будавацца без уліку таго, што індывідуальнасць дзіцяці фарміруецца ў сям'і. Узаемадзеянне школы і сям'і прадугледжвае ўсталяванне зацікаўленага дыялогу і супрацоўніцтва, які перарастае ў актыўную дапамогу, накіраваную на забеспячэнне галоўнай функцыі выхаваўчай сістэмы, – развітасць, цэласнасць асобы. Сям'я – сацыяльны інстытут выхавання, у ёй ажыццяўляецца пераемнасць пакаленняў, сацыялізацыя дзяцей. Супрацоўніцтва класнага кіраўніка з бацькамі з'яўляецца адным з ключавых момантаў у выхаванні пачуцця патрыятызму і любові да сваёй Радзімы, у фарміраванні ў дзяцей вобраза роднай краіны, усведамлення прыналежнасці да свайго народа, краіны; фарміраванне эмацыйнай спагадлівасці на пачуццё любові да Радзімы, фарміраванне пачуцця гонару за сваю малую радзіму.

Задачы: фарміраванне асноў грамадзянскай ідэнтычнасці асобы, умення выказваць уласны пункт гледжання, тлумачыць і даказваць свой выбар.

Ход мерапрыемства

I. Уступная частка

Практыкаванне “Сурвэткі”

Настаўнік: на вашых сталах ляжаць папяровыя ружовыя і жоўтыя сурвэткі. Ружовыя – для тых, хто з’яўляецца караным жыхаром нашай мясцовасці, жоўтыя – хто перасяліўся ў дадзеную мясцовасць: выйшаў замуж, жаніўся ці проста змяніў месцажыхарства. Вазьміце, калі ласка, па адной і згарніце яе напалову любым спосабам. Адарвіце з любога краю кавалачак. Разгарніце і сфарміруйце форму кветкі і, калі ласка, наклейте на выяву нашага мястэчка на дошцы.

Настаўнік: Як бачым, у нашай мясцовасці пражываюць як каранныя яго жыхары, так і прыезджыя. Наўрад ці знойдзецца пара сурвэтак, на якіх кветкі падобныя. Як вы думаеце, дзеці, чаму так атрымалася? *Дзеці адказваюць.*

Настаўнік: Кожны чалавек унікальны, ён валодае толькі яму ўласцівымі якасцямі. Але, нягледзячы на тое што мы такія розныя, нас многае аб’ядноўвае.

Як вы лічыце, дарагія бацькі, што можа аб’ядноўваць нас? *Бацькі адказваюць.*

Настаўнік: Так, усе мы—жыхары выдатнай, неабсяжнай і прыгожай краіны. Наша Радзіма—Беларусь. Белая Русь, Радзіма, родны край, родны бок, бацькавая хата – самыя дарагія словы для беларускага чалавека. Пагэтану і тэма класнай гадзіны – **“З чаго пачынаецца Радзіма?..”** Праходзіць яна будзе ў форме актыўных зносін паміж вучнямі і бацькамі пад дэвізам **“Будуем шчаслівы дом”**.

II. Асноўная частка

Вучань:

Яна мне дадзена адзіная

На ўсё жыццё, на цэлы век.

Мая адзіная, радзімая

У вянках лясоў і стужак рэк.

Заўсёды самая прыветная,

Як сонца, свеціцца сама,

Жыве, як мара заповітная,

І роўных ёй — нідзе няма.

Настаўнік: І першай прыступкай пад назвай “Шчаслівая сям'я” ў будаўніцтве нашага дома будзе віктарына “І жартам, і сур'ёзна”.
(адказваюць і дзеці і дарослыя).

1. Як гучыць па латыні слова “сям'я” (фамілія).

2. Які выраз стаў сімвалам вялікай сям'і:

а) трое ў лодцы;

б) чацвёрта за камп'ютарам;

в) пяцёра ў ваннай;

г) сямёра па лавах.

3. Ёсць літарная сям'я, у якой, паводле шматлікіх вершаў,
“33 родныя сястрыцы”. Што гэта за сям'я? (алфавіт)

4. Кветка – сімвал сям'і (рамонак).

5. Якая расліна ўвасабляе сабой адначасова і роднага, і прыёмнага сваяка? (маці-і-мачаха)

6. Як гучыць руская “садовая” прыказка пра тое, хто атрымаў у спадчыну дрэнныя, непрыстойныя паводзіны ад бацькі або маці? (“Яблык ад яблыні недалёка падае”).

7. Якое надвор'е не ў сілах прадказаць сіноптыкі? (у доме)

Настаўнік: Сям'я з'яўляецца часткай грамадства. У ёй, нібы ў кроплі вады, адлюстроўваюцца ўсе падзеі, якія адбываюцца ў грамадстве, працэсы, як станоўчыя, так і адмоўныя. У той жа час сям'я сама ўплывае на грамадства, паколькі ў ёй расце будучы грамадзянін. Таму ў выніках сямейнага выхавання зацікаўлены абодва бакі. Любоў і падтрымка асабліва патрэбныя дзецям, так як даюць ім пачуццё ўпэўненасці, абароненасці, што

неабходна для іх гарманічнага развіцця. Сям'я аказвае вызначальны ўплыў на станаўленне асобы ў школьныя гады. Вось сёння і даведаемся, хто лепш ведае сваіх бацькоў і сваіх дзяцей.

Будуем другую прыступку шчаслівага дома “Зразумей мяне”. Бацькі і дзеці шмат часу праводзяць разам і часта звяртаюцца адзін да аднаго з адной і той жа просьбай, што павінны навучыцца разумець адзін аднаго без слоў. *Удзельнікі атрымліваюць карткі з кароткімі фразамі-просьбамі, з якімі часта бацькі і дзеці ва ўсіх сем'ях звяртаюцца адзін да аднаго. Дзеці бацькам, а бацькі дзецям перадаюць пантамімай тыповыя просьбы.*

Для бацькоў:

- 1) Купіце мне новы мабільнік!
- 2) У мяне баліць галава / живот. Можна я не пайду ў школу?
- 3) Дапамажыце мне рашыць задачу!
- 4) Можна мне пайсці пагуляць?
- 5) Дайце грошай на дыск.
- 7) Сення мы ідзём на суботнік!

Для дзяцей:

- 1) Надзень шапку! Холадна!
- 2) Зрабіце музыку цішэй!
- 3) Дапамажы мне адсунуць шафу!
- 4) Схадзі па хлеб.
- 5) Уставай, а то спознішся ў школу!
- 6) Выключай камп'ютар і сядай рабіць урокі!
- 7) Гэтая лавачка павінна стаяць тут!

Настаўнік: Як бачым, не толькі словы, але і выразы твару, жэсты дапамагаюць чалавеку пабудзіць сваіх родных да нейкіх учынкаў. А як добра відаць з боку, калі ты памыляшся ў некаторых сітуацыях!

Наступнай прыступкай фарміравання ў маленькіх грамадзян адказных паводзін у сям'і, адказнасці да даручанай справы ў школе будзе прыступка “Рэклама маёй сям'і”. З дадзеных прадметаў неабходна скласці рэкламу,

якая мела б выдатнае (патрыятычнае, экалагічнае, гістарычнае значэнне), сувязь пакаленняў у сям’і і г.д. Набор прадметаў: зубная паста, парасон, беларускі сцяжок на падстаўцы, сямейны альбом, статуэтка бусла, кубак, партфель і г.д. (з 2 прадметаў неабходна знайсці сувязь і прарэкламаваць іх).

Настаўнік: Любоў да Радзімы – найважнейшая пачуццё для кожнага чалавека. Радзімай мы завём яе таму, што ў ёй мы нарадзіліся, у ёй гавораць на роднай нам мове, і ўсё ў ёй для нас роднае. Айчынай мы клічам Беларусь таму, што ў ёй жылі бацькі і дзяды нашы. Маці – таму, што яна выгадала нас сваім хлебам, напіла сваімі водамі, вывучыла сваёй мове, як маці яна абараняе і беражэ нас ад усіх ворагаў. Любоў да Радзімы—святое, трапяткое пачуццё, якое жыве ў сэрцы кожнага чалавека. А патрыятызм—гэта адно з найбольш глыбокіх пачуццяў, замацаваных стагоддзямі і тысячагоддзямі. Гэта свядомасць сваёй неад’емнасці ад Радзімы і перажыванне разам з ёй яе шчаслівых і няшчасных дзён. А што такое патрыятызм? У чым жа, на вашу думку, ён праяўляецца? (вучні і бацькі выказваюць меркаванні).

Настаўнік: патрыятызм праяўляецца:

- у любові да сваёй Айчыны;
- у гонары за свой народ;
- у любові да культуры свайго народа;
- у любові да сваёй малой радзімы, дзе нарадзіўся і правёў першыя гады свайго жыцця;
- у жаданні да росквіту сваёй Радзімы;
- у дзейнасці на карысць Радзімы;
- у гатоўнасці ахоўваць і абараняць сваю краіну;
- у павазе да ветэранаў – абаронцаў Айчыны, гераічных подзвігаў сваіх продкаў.

Настаўнік: навучыць патрыятызму, як вучаць матэматыцы і фізіцы, нельга. Пачуццё Радзімы – не завучванне правілаў і палажэнняў, гэта пачуццё пранікае ў нас з малаком маці, гэта паветра, якім мы дышаем, сонца,

якое мы бачым, дом, у якім мы жывём. Пачуццё Радзімы пранізвае ўсё наша жыццё.

Менавіта ў дзяцінстве нараджаецца ў чалавека пачуццё любові да Радзімы. Аб чым думаюць людзі, кажучы «мая Радзіма»? Напэўна, не толькі аб месцах і ўражаннях, звязаных з дзяцінствам. Радзіма – гэта неабсяжныя абшары нашай краіны: лясы, палі, рэкі, мора, карысныя выкапні. Гэта і людзі, якія жывуць у нашай краіне, і мова, якая з дзяцінства гучыць вакол. Гэта і культура народа, яго звычаі, традыцыі, якія трэба шанавать. Усё тое, што калісьці адбывалася на нашай зямлі, нягоды, беды, перамогі, дасягненні – усё гэта таксама наша Радзіма.

А зараз мы змайструем наступную прыступку нашага шчаслівага дома, неад’емнай часткі нашага вялікага дома пад назвай “**Малая радзіма**”. З чаго пачынаецца Радзіма? Што для вас азначае ваша малая радзіма? Як вы адчуваеце сябе цяпер, пражыўшы тут шмат гадоў, і будучы цяпер у новым статусе бацькоў? (*выступленне бацькоў*)

Настаўнік: Як мы бачым, мае дарагія вучні, на гэтае пытанне кожны з дарослых адказвае па-рознаму: каханне, патрыятызм, пяшчота... Радзіма пачынаецца з малога – з дзіцячага ложка, вясёлых гульняў у двары, са школы, дзе настаўнікі даюць вам веды, з адукацыі, з заробтнай платы. Паняцце Радзімы важнае.

III. Заключная частка. Рэфлексія.

На карце нашай мясцовасці “цвітуць” прыгожыя кветкі. Але ў іх не хапае зялёных лісточкаў. Вазьміце, калі ласка, выявы лісточкаў і напішыце тыя важныя словы, якія для вас увасабляюць Радзіму, і замацуйце побач з бацькоўскай кветкай.

Настаўнік: (*да дзяцей*) Я спадзяюся, што мы не будзем саромецца, і хаваць у сабе любоў да сваёй Радзімы. І яшчэ я спадзяюся, што ўсе вы станеце годнымі грамадзянамі нашай цудоўнай краіны— Беларусі і здолееце ў сваім жыцці зрабіць шмат добрых і карысных спраў. (*да бацькоў*) А я вам

жадаю, каб у вашых сэрцах заўсёды захоўвалася любоў да сваёй сям'і, да сваіх родных мясцін, да сваёй вялікай Радзімы.

Скончыць нашу сустрэчу я хачу адной прытчай. *(на фоне павольнай музыкі)* Жыла-была на свеце сям'я. Яна была не простая. Больш за сто чалавек налічвалася ў гэтай сям'і. І займала яна цэлае сяло. Так і жылі ўсёй сям'ёй, усёй вёскай. Вы скажаце: ну і што, ці мала вялікіх сямействаў на свеце, але справа ў тым, што была асаблівая – мір і лад панавалі ў той сям'і, і, стала быць, у вёсцы. Ні сварак, ні лаянкі, ні, Божа барані, боек і разладаў. Дайшоў слых аб гэтай сям'і да самога Уладара краіны. І ён вырашыў праверыць, ці праўду кажуць людзі. Прыбыў ён у сяло, і душа яго ўзрадавалася: вакол чысціня, прыгажосць, дастатак і свет. Добра дзецям, спакойна старым. Здзівіўся Уладар. Вырашыў даведацца, як жыхары вёскі дамагліся такога ладу, прыйшоў да кіраўніка сям'і; раскажы, маўляў, як дамагаешся такой згоды і міру ў сваёй сям'і. Той узяў ліст паперы і стаў нешта пісаць. Пісаў доўга. Відаць, не вельмі моцны быў у грамаце.

Затым перадаў ліст Уладару. Той узяў паперу і стаў разбіраць крамзолі старога. Разабраў з цяжкасцю і здзівіўся. Тры словы былі напісаны на паперы: КАХАННЕ, ПРАБАЧЭННЕ, ЦЯРПЕННЕ. І ў канцы ліста: Сто разоў КАХАННЕ, сто разоў ПРАБАЧЭННЕ, Сто раз ЦЯРПЕННЕ. Прачытаў Уладар, пачухаў, як водзіцца, за вухам і спытаў:

- І ўсё?

-Так, – адказаў стары, – гэта і ёсць аснова жыцця ўсякай добрай сям'і. І, падумаўшы, дадаў: – і свету таксама.

Я хачу, каб у вашых сем'ях заўсёды панавалі каханне, цярпенне, прабачэнне. Я думаю, што пасля сённяшняй нашай сустрэчы вы па-іншаму паглядзіце адзін на аднаго і заўсёды будзеце рабіць крокі насустрач адзін аднаму ў сваёй сям'і, якая з'яўляецца маленькай ячэйкай нашага грамадства.